

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. gegužės 18 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

susipažinusi su 2021 m. gegužės 4 d. paduotu **pareiškėjos M. H.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. vasario 4 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Pareiškėja M. H. padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. vasario 4 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjos (kreditorės) M. H. prašymą dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Takmaris“ bankroto pripažinimo tyčiniu, suinteresuoti asmenys – A. G., L. S., uždaroji akcinė bendrovė „Takmaris“, atstovaujama administratorės uždarnosios akcinės bendrovės „Ignika“, uždaroji akcinė bendrovė „Lodeksa medical leeches“, V. K., Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir **CPK**) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (**CPK** 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (**CPK** 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose kelių teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK** 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto** pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Kasaciniame skunde nurodoma, kad, pirma, itin grubia teisės taikymo ir aiškinimo klaida laikytinos teismų išvados dėl to, kad atskiri į bylą pateikti įrodymai neva nepagrindžia tyčinio bankroto nuostatų taikymo byloje reikalingumo. Remiantis nuosekliai išplėta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, siekiant nustatyti, ar įmonės bankrotas nėra tyčinis, privaloma analizuoti bei įvertinti visų aktualių situacijai aplinkybių visumą, o ne pavienes aplinkybes, jas vertinant atsietai. Taigi, byloje padarytos išvados dėl to, kad konkrečios pavienės aplinkybės, kiekviena atskirai, neleidžia teigti, jog bankrutavusios bendrovės bankrotas yra tyčinis, iš esmės paneigia teisinį reguliavimą bei plėtojamą teismų praktiką šiuo klausimu. Tuo labiau, kad tokių faktinių aplinkybių, kokios nustatytos šioje byloje, turėjo užtekti tyčiniam bankrotui pripažinti, remiantis vien pavyzdiniais Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartimis – jose ir mažiau sutampančių verslo elementų pakakdavo verslo perkėlimui (tyčinį bankrotą preziumuojančiai aplinkybei) nustatyti. Antra, teismai nepagrįstai byloje nenustatė Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – **ĮBĮ**) 20 straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytos prezumpcijos. Byloje akivaizdžiai iš vienos įmonės į kitą buvo perkelti visi pirmosios įmonės verslą identifikuojantys požymiai, kurių pakanka prezumpcijai pagal **ĮBĮ** 20 straipsnio 3 dalies 1 punktą nustatyti – patalpų, kuriose vykdoma veikla, sutapimas; buveinės sutapimas; pavadinimo bei internetinio domeno, aprašymų, nuotraukų ir kontaktinės informacijos, esančios tinklapyje, sutapimas; vykdomos veiklos identiškumas; klientų sutapimas, esant ir jų klaidinimo elementui; darbuotojų sutapimas, kai, be kita ko, tam tikrą laiką bankrutavusios bendrovės veiklą perėmusios bendrovės vadovės pareigas ėjo bankrutavusios bendrovės darbuotoja. Pareiškėja, analizuodama teismų praktiką, mato aiškią tendenciją, kad analogiškose bylose kitose teismų nutartyse **ĮBĮ** 20 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatyta prezumpcija yra nustatoma. Atitinkamai yra daugybė bylų, kuriose **ĮBĮ** 20 straipsnio 3 dalies 1 punkto prezumpcija nustatoma netgi esant ne visoms byloje nustatytoms aplinkybėms. Tai tik pagrindžia faktą, kad byloje buvo iškreipta **ĮBĮ** 20 straipsnio 3 dalies 1 punkto taikymo praktika. Kitaip tariant, jeigu byloje suformuluotu teismų išaiškinimu būtų vadovaujamasi ateityje, tai **ĮBĮ** 20 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatyta norma būtų paprasčiausiai nebepritaikoma praktikoje ir neveiksni. Trečia, teismai nepagrįstai nepadarė išvados, kad bankrutavusi bendrovė prie bankroto privesta (ar jos, nemokios, padėtis pabloginta) sąmoningais veiksmais. Pažymėtina, kad aiškiai matomas ryšys tarp bankrutavusios bendrovės bankroto bei jos veiklą perėmusios bendrovės veiklos sąsajumo. Bankrutavusios bendrovės veiklą perėmusios bendrovės įkūrimas akivaizdžiai turėjo įtakos bankrutavusios bendrovės, kaip juridinio asmens, pabaigai. Atitinkamai bankrutavusi bendrovė padėjo pagrindus bankrutavusios bendrovės veiklą perėmusios bendrovės veiklai, taip užtikrindama savo veiklos tęstinumą, kadangi iš esmės buvo perkeltas visas bankrutavusios bendrovės verslas. Pareiškėja yra įsitikinusi, kad šiuo aspektu įrodinėjimo bei įrodymų vertinimo standartas byloje buvo iškeltas

aukščiau, nei paprastai jis suprantamas civilinėse bylose. Kita vertus, teismas pažeidė [CPK 182 straipsnio](#) 4 punktą, kuriame yra aiškiai nurodoma, kad nereikia įrodinėti aplinkybių, preziumuojamų pagal įstatymus ir nepaneigtų bendra tvarka. Byloje esant nustatytoms visoms faktinėms aplinkybėms, kurių pagrindu yra nustatoma ĮBĮ 20 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatyta prezumpcija, tiek teismai padarė nepagrįstą išvadą, kad nagrinėjamu atveju pareiga įrodyti sąmoningą blogą bankrutavusios bendrovės valdymą tenka pareiškėjai. Tai yra, pats teismas paneigė prezumpciją, nors bankrutavusi bendrovė nepateikė jokių įrodymų, kurie leistų paneigti šią nuginčijamą prezumpciją.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai nepatvirtina [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kriterijų kasacijai. Kasaciniame skunde neužtenka vien tik nurodyti, kad teismas pažeidė teisės normas, šiuos teiginius būtina pagrįsti kasacijos pagrindą atskleidžiančiais teisiniais argumentais, o šiuo atveju kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, jog egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiamais teismų procesiniais sprendimais.

Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad kasacinis skundas neatitinka [CPK 346 straipsnio](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK](#) 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos Goda Ambrasaitė-Balynienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė